24 βιβλία για το 2024

Σε τυχαία σειρά, δημιούργησα μία λίστα από 24 βιβλία-προτάσεις:

Ιστορία, εθνογραφία, πολιτική, λογοτεχνία, τεχνολογία, οικονομία, φιλοσοφία - ό,τι θέλετε (εκτός από ποίηση, γιατί εντάξει έχουν γίνει πολύ δύσκολα τα πράγματά εκεί).

Πρόκειται για βιβλία που βγήκαν ή επανεκδόθηκαν κυρίως την τελευταία διετία. Ελπίζω όλο και κάτι να βρείτε που θα σας αρέσει.

1. *Λογοτεχνία και επανάσταση*, των Ζοζεφ Αντράς και Αρσί Καουτάρ, (μτφρ. Γ. Καράμπελας, Εκδόσεις του 21ου)

Η Καουτάρ και ο Αντράς, δύο από τους πλέον πολιτικούς συγγραφείς της Γαλλίας, συζητούν μεταξύ τους για τη λογοτεχνία και την επανάσταση. Και οι δύο ήταν να γράψουν ένα βιβλίο για τον εκδοτικό τους οίκο με αυτό το θέμα, ο εκδοτικός οίκος του είπε «δεν συζητάνε μεταξύ σας, αντί να γράφετε». Ένα από τα πιο ουσιαστικά δείγματα διαλόγου.

2. Η ακύρωση του μέλλοντος, του Μαρκ Φίσερ (μτφρ: Α. Παπαγεωργίου, επιμ. Κώστας Σπαθαράκης, Αντίποδες 2024)

Ένα βιβλίο που δεν είναι ακριβώς βιβλίο του συγγραφέα του. Συλλογή 22 κειμένων του Φίσερ που έχουν επιμεληθεί και "ενωθεί" από τον Αλ. Παπαγεωργίου. Δεν το έχω διαβάσει ακόμη, αλλά μόνο που μεταφράζει στα ελληνικά το «Προς το παρόν, η επιθυμία μας δεν έχει όνομα» αρκεί.

3. Αλγόριθμοι της Αντίστασης: Η καθημερινή πάλη ενάντια στην εξουσία της πλατφόρμας, των Μπονίνι και Τρερέ (μτφρ. Ε. Τσαρτσαρώνη, Ροπή, 2024)

Εδώ η τεχνολογία δεν είναι μια υπερβατική δύναμη. Οι συγγραφείς γράφουν για τη καθημερινή πάλη ενάντια στην εξουσία της πλατφόρμας, απο τον Παγκόσμιο Νότο εώς τον Βορρά και χαρτογραφούν τακτικές αλγοριθμικής αντίστασης.

4. Η Γάζα μπροστά στην ιστορία, του Enzo Traverso, μτφρ: Ν.Κούρκουλος, (Εκδόσεις του 21ου, 2024)

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, στο μέλλον, η Γάζα θα βρει τους ιστορικούς της», λέει ο Τραβέρσο. Σε αυτό το δοκίμιο, ο Τραβέρσο αντιστέκεται στον "ιστορικό μέσα" του και παίρνει μία θέση ακριβώς τη στιγμή που μετράει περισσότερο για να πει το ακόλουθα: Αυτό που συμβαίνει στη Γάζα κρίνει την

ηθική όλων μας.

5. Ο Μαρξ στο ανθρωπόκαινο, του Κοχέι Σάιτο, (μτφρ: Γ.Θ.Καράμπελας, Πλέθρον, 2024).

Ένα από τα πιο σημαντικά βιβλία πρόσφατης μαρξιστικής έρευνας μεταφράστηκε φέτος στα ελληνικά. Ερευνώντας νέα υλι- κά που έχουν δημοσιευτεί στα Άπαντα των Μαρξ και Ένγκελς (Marx-Engels-Gesamtausgabe), ο Κοχέι Σάιτο πα ρέχει μια εντελώς νέα θεώρηση της εναλλακτικής του Μαρξ για τον καπιταλισμό μιας εναλλακτικής της οποίας η ακριβέστερη ονομασία είναι κομμουνισμός της αποανάπτυξης.

6. Ένας Ελέφαντας με ρεντιγκότα, της Ξένιας Μαρίνου (Εκδόσεις των Συναδέλφων, 2024)

Ένα ερώτημα το οποίο δεν ξέραμε τι σημαντικές προεκτάσεις είχε: Πως άλλαξε η αστυνομία πόλεων μετά τη Παρισινή Κομμούνα; Ο σοσιαλιστής Παναγιώτης Αργυριάδης, μέλος της δεύτερης διεθνούς, είχε φάκελο στην Παρισίνη Αστυνομία και η Μαρίνου τον ανοίγει για να δείξει τη δόμηση των σύγχρονων κατασταλτικών μηχανισμών.

7. Μανιτουάνα, των Wu Ming (μτφρ: Δ. Ξένου, Εκδόσεις των Συναδέλφων, 2024)

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ έχουν αναλάβει το πολύτιμο έργο να μας δίνουν νέες εκδόσεις των Wu Ming. Φέτος, επανέκδοσαν την Μανιτουάνα και μας μεταφέρουν στο 1775, στην αυγή της επανάστασης που δημιούργησε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Νομιμόφρονες και επαναστάτες διαγκωνίζονται για τη συμμαχία των Έξι Εθνών Ιροκουά, της ισχυρότερης ινδιάνικης συνομοσπονδίας.

8. Οι δωσίλογοι, του Μενέλαου Χαραλαμπίδη (Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2023)

Είναι σπάνιο να κυκλοφορεί τόσο μαζικά ένα τόσο ολοκληρωμένο βιβλίο όσοι οι Δωσίλογοι. Και είναι επίσης σπάνιο να είναι ένα από τα συνηθισμένα δώρα που κάνουν παιδιά στους γονείς τους: αυτός είναι ένας τρόπος να ανασυνθέσει κανείς το παρελθόν ή, καλύτερα, να διασώσει την μνήμη σε μία στιγμή ιστορικού κινδύνου.

9. Η ιστορία μιας ματαίωσης: το CCF και ο Πολιτισμικός Ψυχρός Πόλεμος στην Ελλάδα (1950-1967), του Στρατή Μπουρνάζου (Αντίποδες, 2024)

Δεν έχω προλάβει να το διαβάσω αλλά το θέμα κεντρίζει αμέσως το ενδιαφέρον. Μία πρωτότυπη ιστορική έρευνα μεγάλης κλίμακας - βιβλία με αυτή τη φιλοδοξία, μάλλον, είναι που λείπουν από την εγχώρια δημιουργία. Δεν μπορώ να φανταστώ πως δεν θα γίνει ένα βιβλίο αναφοράς.

10. Overshoot: How the World Surrendered to Climate Breakdown, των Βιμ Κάρτομ και Αντρέας Μαλμ, (Verso, 2024)

Ίσως το βιβλίο που περιμένα περισσότερο φέτος και που βοηθάει στο να κατανοήσουμε τι συμβαίνει με την κλιματική κατάρρευση. Οι συγγραφείς παρουσίαζουν τη λογική που επικρατεί και καταστρέφει τις ζωές στον πλατήνη. Την συμπυκνώνουν στο «Το όριο δεν είναι το όριο» ή πιο περιγραφικά, Αν το

σπίτι πιάνει φωτιά, δεν επείγει να την σβήνεις.

11. Nuclear is Not the Solution: The Folly of Atomic Power in the Age of Climate Change, τουV. Ramana, Verso 2024

Σε παρόμοια θεματική, η αναγκαία κουβέντα για το ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας και τη τρέλα που θέλει να την παρουσίασει ως λύση στην κλιματική κατάρρευση.

12. Για την εξαφάνιση των τελετουργιών - Μια τοπολογία του παρόντος, του Μπιουνγκ-Τσουλ Χαν (μτφρ. Β.Τσάλης, Εκδόσεις Όπερα, 2024)

Μπορούν οι τελετουργίες να είναι κάτι άλλο πέρα από νοσταλγική προσκόλληση στο παρελθόν; Είναι το παρόν πάντα συνδεδεμένο με το καινούργιο; Γιατί επιμένουν ή εξαφανίζονται οι τελετουργίες; Ο Χαν επιστρέφει στα Ελληνικά, κλείνοντας ίσως έναν κύκλο.

13. Για τη συναίνεση στον αφανισμό της Γάζας, του Ντιντιέ Φασέν (μτφρ.

Αυτό το βιβλίο συνομιλεί με τον Τραβέρσο - και για την Γάζα αλλά και το ερώτημα του: τι απέγιναν οι διανοούμενοι;

Τί μας λέει η σιωπηρή «συναίνεση» στον αφανισμό της Γάζας για τις ίδιες μας τις κοινωνίες;

14. Κείμενα για τη φωτογραφία και τον κινηματογράφο, του Βάλτερ Μπένγιαμιν (Πλέθρον 2024)

Καινούργιο έκδοση μίας από τις πιο ενδιαφέρουσες συνεισφορές του Μπένγιαμιν και σίγουρα ένα βιβλίο που αξίζει να διαβαστεί από όσες/ους ενδιαφέρονται για την κουλτούρα. Ο ΒΜ παρουσιάζει τον Charlie Chaplin ως τον ήρωα της θεωρίας της τέχνης του και αναπτύσσει μια θεωρία του "επαναστατικού γέλιου"

15. Ένα φυσιολογικό παιδί, του Βασίλη Παλαιοκώστα (Εκδόσεις των Συναδέλφων, 2024)

Μάλλον το πιο απρόσμενο και μυστικό βιβλίο της χρονιάς. Ο Παλαιοκώστας εμφανίζεται συγγραφικά με τη συχνότητα και την ποιότητα των δισκών του ΛΕΞ - το έχει κάνει να φαίνεται εύκολο. Μάλλον με αυτό το βιβλίο διαλύεται το ερώτημα: "τα γράφει όντως αυτός;"

16. Αθλητικά ρούχα, ψυχικά τραύματα, προδότες της τάξης μας, του Ντ. Χάντερ (μτφρ: Μαγκουρίλου Ε. Μάμωλης Γ., Εκδόσεις των Συναδέλφων)

Ξεκινάς και διαβάσεις τις Ενδεκάδες και απορείς πως μπορεί να έχει τέτοια αποστασιοποίηση και οπτική γωνία το θύμα για τον θύτη. Όσο προχωράει το βιβλίο γίνεται φανερό ότι αυτό που κάνει ο Χάντερ είναι ότι ξεπερνάει αυτή τη διάκριση: αντιμετώπιζει τους ανθρώπους ως αντιφάσεις, βλέπει τις θετικές τους πλευρές και τα αρνητικά. Δεν πρόκειται για "μεγαλείο ψυχής", προκείται για συνείδηση: η καθημερινή επαναστατική πρακτική από τα κάτω είναι η αγάπη, η φροντίδα και η αλληλεγγύη.

17. Going Into Labour: Childbirth In Capitalism, της Anna Fielder (Pluto Press, 2024).

Στη περσινή λίστα, είχε μπει η *Άπιαστη Μητρότητα* των Ε. Καναβέλη και Α. Κοσυφολόγου. Στην ίδια θεματική, το Going into Labour είναι μια μαρξιστική ανάλυση της εργασίας του τοκετού και της φροντίδας του στη γέννα. Η πρώην μαία Άννα Φίλντερ εξετάζει βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου τοκετού, τοποθετώντας τον τοκετό ως έναν κρίσιμο τόπο πάλης ενάντια στον καπιταλισμό.

18. Ghassan Kanafani: Selected Political Writings, του Ghassan Kanafani, Επιμέλεια: Louis Brehony και Tahrir Hamdi, (Pluto Press, 2024).

Ο Ghassan Kanafani θεωρείται ο μεγαλύτερος λογοτέχνης της Παλαιστίνης. Το 1972 δολοφονήθηκε, μαζί με την αγαπημένη ανιψιά του Λαμίς, η οποία ήταν 17 ετών τότε, έπειτα από έκρηξη βόμβας στο αυτοκίνητό του. Η έκδοση αυτή που βγήκε τον Οκτώβριο συγκεντρώνει τα πολιτικά του γραπτά.

19. Maintenance and Philosophy of Technology: Keeping Things Going, επιμέλεια των Mark Thomas Young & Mark Coeckelbergh, Routledge, 2024

Ο τόμος αυτός ρωτάει: Τί μπορούμε να μάθουμε για τη φύση της τεχνολογίας μελετώντας τις πρακτικές συντήρησης και επισκευής; Συγκεντρώνει μελέτες φιλοσόφων της τεχνολογίας που εργάζονται στην ανάπτυξη μιας φιλοσοφικής προσέγγισης της τεχνολογικής συντήρησης. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, είμαι πεπεισμένος ότι τα επόμενα χρόνια η έννοια του Maintenance θα αναδειχθεί σημαντικά - οπότε θα το πρότεινα ως τη βασική προσέγγιση στο ζήτημα.

20. Η ιστορία της δημιουργίας του Κεφαλαίου του Μαρξ, του Ρόμαν Ροσντόλσκι (μτφρ. Η. Χριστοφορίδης, Εκδόσεις Εργατική Πάλη)

Το πήρα σήμερα γιατί πείστηκα για την σημασία του στο βιβλιοπωλείο. Όσο το ξεφυλλίζω, τόσο περισσότερο πείθομαι. Το σημαντικότερο ίσως βιβλίο για τη μελέτη του Κεφαλαίου κυκλοφορεί πλέον και στην ελληνική γλώσσα. Υπάρχουν πολύ ωραίες βιβλιοπαρουσίασης στην ΕφΣυν, στο Jacobin, στη Pandiera.

21. Αλλάζοντας τον κόσμο με μια μπάλα, του Βασίλη Κωστάκη (Διόπτρα, 2024)

Δανείζομαι μία περιγραφή για το βιβλίο, η οποία το παρουσίαζει όπως πρέπει: «Αυτό το βιβλίο είναι μια πολιτικά στρατευμένη ερωτική επιστολή σε όλους τους φίλαθλους του ποδοσφαίρου, που ακόμα νοιάζονται για το άθλημα· και σε όποιον ενδιαφέρεται για την κοινή μας ζωή». Ο τρόπος γραφής του Βασίλη δείχνει την τέχνη της συμπύκνωσης.

22. «Όψεις της κοινωνικής ιστορίας της ΑΕΚ», Συλλογικό (Εκδόσεις Μπάλτα, 2024)

«Είναι η καρδιά σου και χτυπάει»: Στην ίδια ποδοσφαιρική λογική, ένα βιβλίο που με αφορμή τα 100 χρόνια της ΑΕΚ, βλέπει την ανάπτυξη της μέσα από την γειτονιά, τους ανθρώπους και τις ζωές τους.

23. Το Βατερλώ δυό γελοίων, του Γιάννη Σκαρίμπα (Νεφέλη, 1994)

Το πήρα παρορμητικά πριν κάποιες βδομάδες και είναι το μόνο βιβλίο της λίστας, που δεν είναι της

τελευταίας διετίας. Για την ακρίβεια, δημοσιεύτηκε το 1994. Η παρόρμηση ήταν σωστή: παρότι είναι παράξενο στη φόρμα του (λογοτεχνία, ποίηση, φαντασία) και δύσκολο στην ανάγνωση, είναι παράλληλα ευχάριστο και γοητευτικό. Ένα αρκετά πρωτότυπο δείγμα ελληνικής πεζογραφίας.

24. Σπάζοντας πράγματα στη δουλειά: Ο λουδίτες ήξεραν γιατί μισείς τη δουλειά σου, του Γκάβιν Μιούλλερ. (μτφρ: Α. Φάρας, Γ.Καλαμπόκας, Εκτός Γραμμής 2024)

Εντάξει, το ξέραμε ότι θα κατέληγε έτσι η λίστα. Πλέον το βιβλίο είναι στα ελληνικά και στα βιβλιοπωλεία απο τις εκδόσεις **Εκτός Γραμμής**.

Να το πάρετε, αν συμφωνείτε με το ακόλουθο:

«Η λύτρωση από τον καπιταλισμό και τη βία του δεν θα προέλθει από μια απλή ιδιοποίηση των μηχανισμών του. Αντίθετα (...) θα πατήσει πάνω στις ιζηματοποιημένες εμπειρίες των ανώνυμων ανθρώπων που πολέμησαν εναντίον τους, εκείνων που, μέσα στις συνθήκες στις οποίες ζούσαν, έσπασαν, μπλόκαραν, σαμπόταραν – εκείνων που τράβηξαν το φρένο έκτακτης ανάγκης. Αυτή είναι η πρώτη ύλη της μελλοντικής χειραφέτησης»